צד:

ושמואל דאמר כרבי אלעור דאמר. ס׳ אע״פ שאין עליו עדים אלא

שנתנו בפני עדים גובה מנכסים משועבדים שחין העדים חותמין על

הגט אלא מפני תיקון העולם שמא ימותו עדי מסירה או ילכו למדינת

הים אלמא עדי מסירה עיתר. והכא יש לומר שמא האחד היה חביב

עליו יותר וקדם ומסרו לו ואת השני

הטעה וכי לא ידעינן נימא שודא

דדייני לפי מה שהם רואים מי מהם

היה רגיל אצלו יותר דשודא עדיפא

מחלוקה: דכולי עלמא כר' אלעזר.

דקיימא לן כוותיה בגטין ואיכא

למימר שודה וחיכה למימר חלוקה

ובהא פליגי: חולקין. אלמא חלוקה

עדיפה: ר"מ היה. וליכה למימר

שודה בחתימתו: 0 כתב להחד. השטר

ולא מסר לו עד שכתב שטר שני

לאחר עליה ומסר לו: ואי ר"מ כו'.

אלא לאו רבי אלעזר ואיכא למימר

שודא ואיכא למימר חלוקה וקתני

חולקין. אלמא חלוקה עדיפא: סנאי

היא. איכא למ"ד שודא עדיף ואיכא

למ"ד חלוקה עדיפה: וחל"ה כו'.

בשלהי פ"ק דגטין הולך מנה לפלוני

והלך וביקשו ולא מלאו שמת יחזרו

למשלח מת המשלח יחזרו ליורשים כו'

עד וחכ"א יחלוקו יורשי משלח ויורשי

מי שנשתלחו לו יוכאן אמרו מה

שירנה שליש יעשה דהיינו שליח יעשה

אלמא שודא עדיפא: אמיה דרמי

בר חמא כו'. ולא נודע למי מסרה

מחלה שטר מתנה: אטו בירושלים

יסבינן כו'. וכיון דלא הקפידו בני

מקום לכתוב שעות גילו מנהגם

שחין הולכים אחר הקודם לבו ביום

ושניהם שוים: אלא מר מאי טעמא

עבד הכי. ולה המר יחלוקו: שודה

דדייני. כרבי אלעזר דאמר עדי

מסירה כרתי. ולי נראה שזה היה

חביב לה יותר וקדמה ומסרה לו

תחלה: א"ל אנא נמי. תיהוי דידי

שודה דדייני וכיון שפסקתי הני הדין

שוב אין לך כח להוליא מידו שהרי

יצא מב"ד זכאי בשודא דדייני: אנא

דיינא. על פי ראש גלותא והישיבה:

לחו בסורם הכי חסים לה. לח

אמרת טעם שלך משום שודא דדייני

אלא משום דקדים בחתימה כרבי מאיר ובזו טעית דהא לאו בירושלים

יתבינן: הנהו תרי שטרי. של מכר שילאו על שדה אחת:

בם א מיי פ״ה מהלי זכיה הלי ו ז ופ״ל מהל' גירושין הל' טו ופ"ד הלי יו יח סמג עשיו ג וסה טוש"ע ח"מ סימן רוסי סעיף ד וסימן נא סעי׳ ז בוש"ע אה"ע סי קל קעיף ו וסי קלג סעיף א: ל ב טוש"ע ח"מ סי רמ סעי ג דרי"

לא ג מיי׳ פ״כ מהלי מלוה ולוה הלי ה סמג עשין לד טוש"ע ח"מ סי' מג סעיף כג:

תומפות רי"ד

ואסיקוא רר דאמר רר"מ דאמר ע"ח כרתי אפילו כתב ומסר לשמעון שניהם קנו ביחד דכיון דעדי קנו ביחד דכיון דעדי חתימה כרתי ואמרי׳ עדיו בחתומיו זכין לו כ״ז שמגיע השטר לידו קונה שמגיע השטו 1777 קונה. מעת החתימה ואע״פ שאחר למוסרו כדאמרי׳ בשנים אוחזין דאפי' כתב ללוות בניסן ולא לוה עד תשרי נשתעבדו לו נכסיו מניסן שכיון שהגיע השטר לידו למפרע קונה משעת חתימתו וה"נ כיון . ששניהם נחתמו ביום א׳ שניהם קנו ביחד והלכך ליכא למיעבד בהו ש״ד למי מסר תחלה שכך קונה האחרון כמו הראשון . וכיון ששניהם קונים ביחד חולקין ושמואל סבר כר״א דאמר ע״מ כרתי והעיקר המסירה היא ולא החתימ׳ ואילו ידענו למי מסר השטר תחלה אותו היה ל) האחרון אינו אלא כמפליגו . רדררים וטרשיו שאיוו למי היתה דעתו קרובה עמו יוחר לאוחו ממר עמו יותו לאותו מטו תחלה וקי״ל רב ושמואל הל' כשמואל בדיני כ״ש דמ"ל כר"א דרמסכם ונימיו . הלכך כל שטר דעלמא בין שטרי מכר בין שטרי מתנה בין שטרי הלואה שיצאו . על שדה א' בין שיש בהן קנין ובין שאין בהן קנין עבדינן שודא: אימיה דרמי בר חמא בצפרא כתבתינהו לנכסה לרמב״ח לאורתא ינכסור יו כב יו יאורוא כתבתינהו לרעב״ח אתא רמב״ח לקמי׳ דר״ש אוקמי׳ אנכסי׳ אתא ר״ע לקמי׳ דר״נ אוקמי׳ אנכסי׳ אתא ר״ש לקמי׳ דר״נ א"ל מ"ט עביד מר הכי א"ל דקדים א"ל אטו בירושלים יתבינן דכותבים שעות אלא מר מ״ט עביד שפות אלא מו מיט עביר הכי א"ל ש"ד א"ל אנא נמי ש"ד א"ל חדא דאנא דייוא ומר לאו דייוא וחו מעיקרא לאו בתורת הכי אתית לי' פי' העדים היו מעידים שזה השמר וכחר מפירים שווו וושטו נכוב בבוקר וזה נכתב סמוך לערב אבל לא הי׳ יודעים למי נמסר תחלה ומתנות למי נמטו וווזלה ומונות בריא היתה ובלא קנין שאילו היתה מתנת ש״מ הי׳ זוכה האחרון כדאמרי׳ בפרק מי שמת ולא הי׳ צריך ר"נ לש"ד אלא היה אומר לר"ש אדרבה מתנות בריא היתה ובלא קנין שאילו היתה בקנין הקודם זכה ואע״פ שלא הגיע השטר לידו ולא היה יכול ר"ג לעשות והי׳ צריכים לקנות בקבלת

תלינן מסירה אחר שעות חתימה ה"נ תלינן המסירה בשעת חתימה ואפי׳ אם תימצי לומר ללמלם אי אפשר ואחד מהם נחתם קודם לחברו איהו מיהו סבר דשניהם נחתמו בבת אחת ואין דעתו כלל כשמוסר להם אפי׳ בזה אחר זה שיקנה אחד יותר מחברו אלא דעתו שיקנה זה כמו זה והוי כאילו מסר שניהם בבת אחת ואין מועיל הקדמת החתימה כלום ואי נמי העדים שוים בשני שטרות אימא בשעה שעסוקין

ושמואל דאמר כרבי אלעזר יידאמר אעדי מסירה כרתי לא דכולי עלמא כרבי אלעור והכא בהא קמיפלגי רב סבר חלוקה עדיפא ושמואל סבר שודא דדייני עדיפא ומי מצית מוקמת ליה לרב כר' אלעזר יוהאמר רב יהודה אמר רב הלכה כרבי אלעזר בגימין כי אמריתה קמיה דשמואל אמר אף בשמרות מכלל דרב סבר בשמרות לא אלא מחוורתא רב כר"מ ושמואל כרבי אלעזר מיתיבי שני שמרות היוצאים ביום אחד חולקין תיובתא דשמואל אמר לך שמואל הא מני ר"מ היא ואנא דאמרי כר' אלעזר אי ר"מ אימא סיפא כתב לאחד ומסר לאחר זה שמסר לו קנה ואי רבי מאיר אמאי קנה האמר עדי חתימה כרתי תנאי היא דתניא יוחכמים אומרים יחלוקו וכאן אמרו מה שירצה השליש יעשה יאמיה דרמי בר חמא כתבתינהו לנכסה לרמי בר חמא בצפרא לאורתא כתבתינהו למר עוקבא בר חמא אתא רמי בר חמא לקמיה דרב ששת אוקמיה בנכסא אתא מר עוקבא לקמיה דרב נחמן אוקמיה בנכסא אתא רב ששת לקמיה דרב נחמן א"ל מ"ט עבד מר הכי א"ל ומ"ט עבד מר הכי א"ל דקדים א"ל אטו בירושלים יתבינן דכתבינן שעות אלא מר מאי מעמא עבד הכי א"ל שודא דדייני א"ל אנא נמי שודא דדייני א"ל חדא באנא דיינא ומר לאו דיינא ועוד מעיקרא לאו בתורת הכי אתית לה יהנהו תרי שמרי דאתו לקמיה דרב יוסף חד הוה כתוב בחמשא בניסן וחד הוה כתוב ביה בניםן סתמא אוקמיה רב יוסף לההוא דחמשא בניסן בנכסים אמר ליה אידך

באותו ענין חתמו דקנין יכול לחזור בו או לקיים שניהם הלכך אמר רב חולקין ושמואל דאמר כרבי אלעזר דאמר עדי מסירה כרתי וכיון שיולא השטר מיד המוכר ליד הלוקח נזהר הוא שלא למסור בבת אחת אלא זה שלא בפני זה דהמסירה ביד המוכר דכותבין שטר למוכר אע"פ שאין לוחח עמו אבל החחימה לר' אלעזר לאו עיקר הוא ולא תלינן ביה הלכך אמר שמואל שודא דדייני שיש כח ביד הדיינים מובהקים ליתן לכל מי שירצו דהואיל וא"א לפי הענין להיות בבת אחת אימור איתרמי לאותו שוכה וכן (לעיל דף פה:) גבי שני טוביה שניהם ת"ח דאיכא שודא וכן גבי ההיא דכאן אמרו בשילהי פ"ק דגיטין (דף יד: ושם) דמייתי הכא וכן בי' יוחסין (קדושין עד. ושם) גבי נאמן הדיין וכן בהמוכר את הבית (ב"ב סב:) גבי רכבא דדקלי וכן בשבועת העדות ברישיה (שבועות ל:) וגבי אמר רב נחמן בחזקת הבתים (ב"ב לה. ושם) מדמינן דינה דחלים גבר לשודה דדייני ומשנינן דמאן דאלים גבר איכא למיקם עלה דמילתא שודא דדיינא ליכא למיקם עלה דמלתא ולא משום אומדנא דעתא אבל במקום שיכוליו לזכות שניהם בבת אחת א"נ ב' בעלי חובין ביום אחד או שתי כתובות ביום אחד כולי עלמא מודו דיחלוקו דחשו רבנן להפסד בעלי חובין משום נעילת דלת ולכתובת ואנא אפסיד אמר ליה את ידך על התחתונה אימא בר כ"מ בניסן את א"ל ונכתוב לי מר אשה משום חינא אבל בלהוחות א"נ במתנה עבוד שודא היכא דאיכא למימר דחד קדים והאחר שקר עד מירפא

כאן לשון ר"ת: [וע"ע בחום׳ לעיל פה: ד״ה שודמן: בתב לאחד ומסר לאחר לזה שמסר לו קנה. אע״פ שקדמה הכתיבה למסירה ה"נ ס"ל לשמואל דהא אית ליה שודא והיינו

אליבא דרבי אלעזר דאמר עדי מסירה כרתי ותימה הא משמע בפ"ק דב"מ (דף יג. ושם) דשמואל ס"ל כאביי דאמר עדיו בחתומיו זכין לו דדחיק התם שמואל דאמר לא חיישינן לפרעון ולקנוניא מתני' דקתני מצא שטרי חוב בזמן שיש בהן אחריות נכסים לא יחזיר אי ס"ל כאביי אמאי לא יחזיר ומסיק שמואל מוקי לה בשאין חייב מודה ופריך אין בהם אחריות נכסים אמאי יחזיר ומסיק אמר שמואל אומר היה ר"מ שטר שאין בו אחריות נכסים אינו גובה כו' מדדחיק שמואל לומר הך סברא לר״מ ש״מ כאביי ס״ל דלרב אסי הוה מצי לאוקמא בשאין בו הקנאה ואליבא דאביי משמע כמב לאחד ומסר לאחר את שכמב לו קנה דאמתני' דקתני כוחבין שטר ללוה אע"פ שאין מלוה עמו פריך החם וליחוש דלמא כתב ללוות בניסן ולא לוה עד תשרי ואתי למיטרף לקוחות שלא כדין דמניסן ועד תשרי ומשני אמר אביי עדיו בחתומיו זכין לו אלמא אע"ג דמסר ללקוחות קודם למלוה לזה שמסר לו לא קנה ובסוף הפרק (שם כ. ושם) משני אביי בכהאי גוונא גבי מלא שובר בזמן שהאשה מודה יחזיר לבעל דלא חיישינן דלמא כתבה בניסן ולא נתנה עד חשרי כוי וא"כ קשיא שמואל אדשמואל ובלא שמואל איכא לאקשויי מאביי גופיה דמשמע בפרק זה בורר (סנהדרין דף כח: ושם) דס"ל כרבי אלעזר דמסקינן התם אההיא מתנתא דהוו חתימי עלה תרי גיסי כו' א"ל רב יוסף זיל קנייה בעדי מסירה ומסיק א"ל אביי והא מודה רבי אלעור במזוייף מתוכו שהוא פסול משמע דאי לא הוה מזוייף מתוכו היה מכשר כרבי אלעזר וזהו דוחק לומר דאביי לדבריו דרב יוסף קאמר וליה לא ס"ל ובלאו אביי גופיה הוה קשה שם הא דפסיק ר"ת הלכה כאביי מדמהדר הש"ס לאוקומא מילמיה דשמואל כוומיה ועוד דאביי במראה הוה וקיי"ל כר׳ אלעזר דאמר עדי מסירה כרתי ואמרינן כתב לאחד ומסר לאחר את שמסר לו קנה ותירץ רבי דכי אמרינן עדיו בחתומיו זכין לו ה"מ בשני ימים שניכר מחוך השטר שקדם זכוחו של זה לזכוחו של זה אבל הכא מיירי שנכתבו ביום אחד הלכך אע"פ שנכתב זה קודם הקודם במסירה זכה דלא אמרינן עדיו בחתומיו זכין לו הואיל ואין ניכר שקדם זכותו מתוך השטר וקשיא לי גבי מלא שובר בזמן שהאשה מודה יחזיר לבעל דפריך ניחוש דלמא כתבה ליתן בניסן ולא נתנה עד חשרי ואולא זבינתה לכתובתה בטובת הנאה ומפיק ליה לשובר דכתוב בניסן ואתי למיטרף לקוחות שלא כדין מאי קא משני אביי עדיו בחתומיו זכין לו אכתי ניחוש באותו יום שנכתב השובר מכרה כתובתה קודם מסירת השובר דלא אמרינן התם עדיו בחתומיו זכין לו הואיל ואין ניכר מתוך השובר שנכתב קודם המסירה ואמר לי רבי דכולי האי לא חיישינן דבאותו יום עלמו מכרה כתובתה: אביה דרבי בר חבא בו'. אין זה ההוא עובדא דמי שמת (ב"ב קנא.). פי' ר"ח ש דקבלה בידינו דשודא דדייני דוקא במקרקעי ודוקא דיין מומחה כרב נחמן בדורו דהא רב ששת גברא רבה הוה ואמר ליה רב נחמן אינך דיין לעשות שודא דדייני ולי נראה שודא נמי במטלטלי דגבי שליח מייתי לה בפרק קמא דגטין (דף יד:): [וע"ע חוס' ב"ב לה. ד"ה שודא]:

> השטר ומשום דקדים רמב״ח סבר ר״ש למימר מסתברא כי היכי דקדים בכתיבת השטר ה״נ קדים בחתימה יחסה ולמוסה דין של דובר ולידו לידוב היא המוכנים במהובלה. רא"ל ר"נ אטו בירושלים יחבינן דכותבים שעות פ" כך הם להן השעות כמו שיש לנו הימים ואילו נכתב השט"ח האחד היום וא' למחר אע"פ שלא ידענו למי נמסר תחלה (דלא מסתפקין הכי) היינו אומרים מסתמא זה שומנו קודם לו נמסר תחלה דלא מסתפקין הכי אלא כשיוציאו ביום א' אבל בוא"ז הקודם בזמנו הוא י. זוכה ולא אמרינן שמא לשני נמסר תחלה וה"נ בירושלים דכותבין שעות כל הקודם בכתיבתו אפיי

 (ג'טין ט: וש"נ],
(ג'טין פו:, ג) גיטין יד:,
(ב"ב קנא. וע" מוס') כאון, ה) וגיטיו פו:ן, ו) [כתב לאחד ומסר כתב לאחד השטר ולא כו׳ כצ"לו. ז) פיי בבבל. רש"ל. ה) [וכ"כ גערוך ערך שד ה ע"ש],

מוסף רש"י עדי מסירה כרתי. ואין לריך לחתום בגט, וכי כתב הרא וכתב. אכתיבת הגט כתיב ולא אחתימת ידי עליס (גיטין ט: וכעי"ז שם ררי) דטדי מסירה גורמיו לכריתות גט ונמלא גט כשר בכחיבה בלא עדים אלא שיכא מוסרו לאשמו להתגרש בפני עדים, דהא כתיב וכתב לה, בכתיבה לחוד בלא חחימה מיירי. יהו עדים בעינן שיראו שנתגרשה רשב"ם ב"ב) קוו) הלכה כר׳ אלעזר קתו). הזכרה כו אלעה בגיטין. דעדי מסירה כרתי ואפילו פסולא דרבנן ליכא. אבל לא בשטרות. וחתום בירמיה (לב) בספר המקנה (גיטין פו:). אף שטרות. דהתם עלה טובה קמ"ל מפני חיקון העולס (שם). וכאן אמרו. נככל, מה שירצה -(IIIII) העולם השליש יעשה. לפי מה שראה בדעתו של משלח אם היתה עינו יפה במתנה יאוהב את המקבל ואת בניו (גיטיו יד:).

תוספות רי"ד (המשך) א' מסתמא הוא קדמו במסירתו כדתנז כל הקודם במסידת כדתון כל הקודם את חברתה אפי' שעה א' זכתה אבל לדידן דלא . קפדינן אשעות אע"פ שזה אין הקדמה זו מועלת לו לומר מסחמא זה קדח . ודנין ביניהם ש"ד שמא , הוא חביב בעיניהם יותר ווא חביב בעיניהם יחוז ולאותו מסר תחלה והוא זוכה בנכסים א״ל אנא נמי ש"ד פי' תהוי דידי נמי ש"ד וכיון שפסקתי הדין שוב אין לך כח להוציא מידו שהרי יצא מב״ד זכאי בש״ד א״ל חדא דאנא דיינא וכו׳ פי׳ שר"נ היה ממונה ע"פ ריש גלותא אבל ר"ש לא וש״מ דלאו כל דיינא עביד ש"ד אד אם הוא מומחה פי׳ שלא אמרת שלך משום שודא אלא משום דקדים בחתימה כר"מ ובזה טעית דהא לאו בירושלים יתבינן: לאותו מעשה דגרסי׳ בפ׳ מ״ש אימי׳ דרמב״ח . לנכסיה לרמב״ח ובצפרא כתבתינהו למ"ע ב"ח לקמי׳ דר״ש אוקמי׳ בנכסי אזל ר"ע ב"ח לקמיה אר דע ביון קקמיה דר"נ אוקמי בנכסי אזל ר"ש לקמיה דר"נ א"ל מ"ט אוקמיה מר לר"ע בנכסי אי משום דהדרה הא שכיבא א״ל הכי א״ש

כל שאילו עמד

לאחר מי ולאחר מי המואל לעצמו לאחר מי ולבי שמואל לעצמו לאחר מי אבל בפירוש אמר שמואל בין לו בין לאחר. ההיא מעשה הות מתנות ש"מ ולפיכך המאוחר זכה אבל זה היה מתנות בריא וכל הקודם זכה וכך מצאתי כתוב בפי׳ ר"ח וקי"ל דהא דרמי ור"ע תרי עובדי הוה הכא מתנות בריא והתם במי שמת מתנות ש"מ: הנהו תרי שטרי דאתו לקמיה דרב יוסף פי שטרי מכר הכא מתנות בריא והתם במי שמת מתנות ש"מ: הנהו תרי שטרי דאתו לקמיה דרב יוסף פי שטרי מכר היה על שדה א' חד הוה כתוב ביה בה' בניסן וחד הוה כתוב ביה בניסן סתמא אוקמ" ר"י לההיא דה' בניסן בנכסי א"ל אידך ואנא אפסיד א"ל את ידך על התחתונה אימא בר כ"ט בניסן את א"ל ליכתוב לי מר טרפא